Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MACIEJE SZPUNARA
přednesené dne 8. července 2021 [1]

Věc C-422/20

RK
proti
CR

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce předložená Oberlandesgericht Köln (Vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem, Německo)]

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v občanských věcech – Uznávání rozhodnutí – Dědictví a evropské dědické osvědčení – Příslušnost v případě volby práva – Prohlášení nepříslušnosti soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve“

I. Úvod

1. Článek 4 nařízení (EU) č. 650/2012 [2], nadepsaný „Obecná příslušnost“ stanoví, že „[s]oudy členského státu, na jehož území měl zůstavitel obvyklý pobyt v době smrti, jsou příslušné rozhodovat o dědictví jako o celku“. Kritérium pro určení příslušnosti soudu stanovené v tomto ustanovení odpovídá kritériu stanovenému v čl. 21 odst. 1 téhož nařízení, nadepsaném „Obecné pravidlo“, pro určení rozhodného práva pro dědění jako celek.

2. Soulad těchto kritérií umožňuje obecně zajistit dodržení zásady shody mezi rozhodným právem a právem místa sídla soudu [3], na kterou odkazuje bod 27 odůvodnění nařízení č. 650/2012. V tomto bodě odůvodnění je stanoveno, že pravidla toho nařízení jsou navržena tak, aby orgán projednávající dědictví používal ve většině případů své vlastní právo.

3. Článek 22 odst. 1 nařízení č. 650/2012 umožňuje zvolit jako právo rozhodné pro dědictví jako celek právo státu, jehož je osoba státním příslušníkem v době uskutečnění této volby nebo v době smrti. Taková možnost volby přitom může zpochybnit tuto zásadu shody práva rozhodného a práva místa sídla soudu. Toto nařízení však upravuje mechanismy, které mají zajistit dodržení této zásady i v případě volby rozhodného práva. Zejména z výkladu čl. 6 písm. a) ve spojení s čl. 7

[1] – Původní jazyk: francouzština.

[2] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. 2012, L 201, bod 107).

[3] – Viz mé stanovisko ve věci Oberle (C-20/17, EU:C:2018:89, bod 104).

písm. a) uvedeného nařízení vyplývá, že soudy členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil, jsou příslušné k rozhodnutí ve věci, pokud se soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, na základě žádosti jedné ze stran řízení prohlásil nepříslušným.

4. Tato ustanovení tvoří jádro druhé předběžné otázky, která byla Soudnímu dvoru v této věci předložena, jíž se předkládající soud táže, zda je, a případně v jakém rozsahu, prohlášení o nepříslušnosti soudu jednoho členského státu, u něhož bylo řízení ve věci dědictví zahájeno dříve, závazné pro soud jiného členského státu, u kterého bylo řízení zahájeno později.

5. V souladu se žádostí Soudního dvora se toto stanovisko omezí na analýzu této otázky.

II. Právní rámec

6. Článek 6 nařízení č. 650/2012, nadepsaný „Prohlášení nepříslušnosti v případě volby práva“, stanoví v písm. a):

„Pokud právo, které si zůstavitel dle článku 22 zvolil, aby se jím řídilo jeho dědictví, je právem členského státu, soud, který zahájil řízení podle článku 4 nebo článku 10:

a) může na žádost jedné ze stran řízení prohlásit, že není příslušný, pokud má za to, že soudy členského státu zvoleného práva jsou vhodnější pro rozhodnutí o dědictví s ohledem na praktické okolnosti dědictví, jako je místo obvyklého pobytu stran a místo, kde se pozůstalost nachází […]“

7. Článek 7 uvedeného nařízení, nadepsaný „Příslušnost v případě volby práva“, stanoví v písm. a):

„Soudy členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil podle článku 22, jsou příslušné ro rozhodování o dědictví pokud:

a) soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil ve stejné věci na základě článku 6 svou nepříslušnost“

8. Článek 22 uvedeného nařízení, nadepsaný „Volba práva“, stanoví ve svém odst. 1, že „každá osoba si může zvolit za právo, jímž se řídí její dědictví jako celek, právo státu, jehož je státním příslušníkem v době uskutečnění této volby nebo v době smrti“.

9. Článek 83 odst. 4 téhož nařízení stanoví, že „[b]ylo-li pořízení pro případ smrti učiněno před 17. srpnem 2015 a je-li v souladu s právem státu, které by si byl zůstavitel mohl zvolit v souladu s tímto nařízením, pak se toto právo považuje za zvolené rozhodné právo pro dědění“.

III. Skutkový stav, řízení a předběžné otázky

10. Po úmrtí svého manžela, k němuž došlo 9. března 2017, požádala CR Amtsgericht Düren (Okresní soud v Dürenu, Německo), na základě společné závěti učiněné v souladu s německým právem v roce 1990, kterou se CR a její manžel vzájemně ustanovili jedinými dědici, o vydání dědického listu, jakož i evropského dědického osvědčení. Posledním místem obvyklého pobytu zůstavitele bylo Španělsko.

11. RK, bratr zůstavitele, vznesl proti žádosti podané CR námitku.

12. Rozhodnutím ze dne 20. prosince 2017 Amtsgericht Düren (Okresní soud v Dürenu, Německo) žádosti CR vyhověl.

13. Předkládající soud, kterým je Oberlandesgericht Köln (Vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem, Německo), který rozhodoval o opravném prostředku podaném RK, zrušil napadené rozhodnutí s odůvodněním, že podle kritéria „místa obvyklého pobytu“ zůstavitele v době jeho smrti jsou ve smyslu článku 4 nařízení č. 650/2012 příslušné pouze španělské soudy.

14. Dne 29. dubna 2019 dosáhla CR vydání usnesení Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 3 d'Estepona (soud prvního stupně a vyšetřující soud č. 3 v Esteponě, Španělsko), z něhož vyplývá, že tento soud rozhodl na základě žádosti žalobkyně, „že rozhodnutí ve věci nevydá, neboť německé soudy mají lepší předpoklady k vydání rozhodnutí o dědictví a z důvodu praktických okolností, jako je místo obvyklého pobytu CR, a skutečnosti, že podstatná část dotčeného majetku se nachází na území Německa“.

15. CR podala prostřednictvím notářsky ověřeného dopisu ze dne 29. srpna 2019 novou žádost o vydání dědických osvědčení k Amtsgericht Düren (Okresní soud v Dürenu) a předložila výše uvedené usnesení. Usnesením ze dne 19. února 2020 tento soud opět vyhověl žádosti CR, neboť měl za to, že je dána jeho mezinárodní příslušnost, jelikož španělský soud, na který se CR obrátila, se prohlásil nepříslušným podle článku 6 písm. a) nařízení č. 650/2012.

16. RK opět napadl toto usnesení opravným prostředkem ze dne 19. února 2020 a věc byla postoupena předkládajícímu soudu.

17. V této souvislosti Oberlandesgericht Köln (Vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem, Německo) rozhodnutím ze dne 28. srpna 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 8. září 2020, rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je pro prohlášení nepříslušnosti soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, podle čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012 nezbytné, aby tento soud prohlásil svou nepříslušnost výslovně, nebo postačuje i prohlášení, jež není výslovné, pokud z něj lze výkladem dovodit, že se tento soud prohlásil nepříslušným?

2) Je soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z prohlášení nepříslušnosti soudu jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, oprávněn ověřit, zda byly splněny podmínky pro rozhodnutí soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, podle čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012? V jakém rozsahu je rozhodnutí soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, závazné?

   Zejména:

   a) Je soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z prohlášení nepříslušnosti soudu jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, oprávněn ověřit, zda si zůstavitel účinně zvolil právo členského státu podle článku 22 nařízení č. 650/2012?

   b) Je soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z prohlášení nepříslušnosti soudu jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, oprávněn ověřit, zda k soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, podala některá ze stran řízení žádost o prohlášení nepříslušnosti podle čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012?

c) Je soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z prohlášení nepříslušnosti soudu jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, oprávněn ověřit, zda měl soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, právem za to, že soudy členského státu zvoleného práva mohou o dědictví rozhodnout lépe?

3) Použijí se ustanovení čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012, která předpokládají volbu práva ‚dle článku 22', také v případě, že v závěti pořízené před 17. srpnem 2015 zůstavitel nezvolil výslovně ani konkludentně žádné rozhodné právo, nýbrž že právo rozhodné pro dědění může vyplývat pouze z čl. 83 odst. 4 nařízení č.650/2012?"

18. Vyjádření předložily CR, španělská a italská vláda, jakož i Evropská komise. Ve věci nebylo nařízeno jednání.

IV. Analýza

A. Úvodní poznámky ke druhé otázce a jejímu předmětu

19. Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda v případě, že se soud členského státu, u něhož bylo řízení ve věci dědictví zahájeno dříve, prohlásí nepříslušným podle čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012, může soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, podle čl. 7 písm. a) téhož nařízení ověřit, zda byly při přijetí prohlášení o nepříslušnosti splněny podmínky stanovené v prvně uvedeném ustanovení.

1. K podmínkám uvedeným ve druhé předběžné otázce

20. V úvodní části druhé otázky předkládající soud obecně odkazuje na podmínky stanovené v čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012. Tuto otázku nicméně směřuje na tři specifické podmínky, které musí být splněny, aby soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, mohl odmítnout svou příslušnost ve prospěch soudů členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem. Druhá otázka, která se dělí na tři podotázky, se konkrétně týká toho, zda posledně uvedené soudy mohou ověřit, zaprvé zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, dospěl správně k závěru, že bylo zvoleno právo tohoto členského státu nebo je považováno za zvolené rozhodné právo pro dědění, zadruhé zda jedna ze stran řízení předložila k soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, žádost podle čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012 a zatřetí zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, měl správně za to, že soudy tohoto členského státu jsou vhodnější k rozhodnutí o dědictví.

21. Ačkoli jsou tyto tři podotázky uvozeny slovem „zejména", neznamená to, že předmětem otázek předkládajícího soudu jsou také další hlediska, která by mohla být relevantní z pohledu soudu, u něhož bylo řízení zahájeno později, podle čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012[4]. Z odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce totiž vyplývá, že předkládající soud omezil rozsah druhé předběžné otázky na podmínky, které uvádí v těchto podotázkách.

[4] – Předkládající soud zejména nežádá Soudní dvůr ani o určení, zda soudy členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, mohou ověřit, zda byl soud, u kterého bylo řízení zahájeno dříve, příslušný na základě článků 4 nebo 10 nařízení č. 650/2012 nebo zda rozhodnutí přijaté soudem, u kterého bylo řízení zahájeno dříve, spadá do působnosti tohoto nařízení, ani o určení, zda prohlášení o nepříslušnosti na základě čl. 6 písm. a) uvedeného nařízení vyvolává účinky na celé řízení o dědictví zůstavitele nebo pouze na řízení, která mají totožný předmět jako řízení, v němž bylo prohlášení o nepříslušnosti dotčené v původním řízení učiněno. Není přitom pochyb o tom, že španělský soud byl příslušný podle článku 4 tohoto nařízení. Kromě toho není důvod se domnívat, že se předmět řízení zahájeného před španělským soudem podstatně odlišuje od předmětu řízení probíhajícího u předkládajícího soudu.

2. Ke vztahu mezi první podotázkou druhé předběžné otázky a třetí předběžnou otázkou

22. Zdá se a *priori*, že mezi první podotázkou druhé otázky a třetí otázkou existuje nesoulad.

23. První podotázka druhé otázky se totiž vztahuje na volbu práva provedenou podle článku 22 nařízení č. 650/2012, avšak z formulace třetí otázky vyplývá, že německé právo nemohlo být podle názoru předkládajícího soudu zůstavitelem zvoleno na základě tohoto ustanovení, a že použití tohoto práva naopak vychází z čl. 83 odst. 4 tohoto nařízení. V tomto smyslu se předkládající soud svou třetí otázkou snaží zjistit, zda se použijí čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) uvedeného nařízení, které předpokládají volbu rozhodného práva „dle článku 22“, rovněž v případě, že použití práva státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, vyplývá z čl. 83 odst. 4 tohoto nařízení, a pokud se tedy „toto právo považuje za zvolené rozhodné právo pro dědění“ [5].

24. Připomínka formulovaná CR, podle níž první podotázka „míjí“ čl. 83 odst. 4 nařízení č. 650/2012, umožňuje domněnku, že CR poukázala na nesoulad zmíněný v bodech 22 a 23 tohoto stanoviska. CR rovněž tvrdí, že španělský soud v rámci zkoumání své příslušnosti provedl posouzení článku 22 tohoto nařízení. Není však možné vyloučit, že se CR snaží tímto tvrzením prokázat, že soudy členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, nemohou ověřovat použitelnost práva tohoto státu nezávisle na skutečnosti, zda použití tohoto práva vychází z článku 22 (první podotázka druhé otázky) nebo z čl. 83 odst. 4 uvedeného nařízení (třetí otázka).

25. Kromě toho španělská vláda tvrdí, že soud tohoto členského státu, který se prohlásil nepříslušným ve prospěch německých soudů, uvedl, že před vstupem nařízení č. 650/2012 v platnost, sepsal zůstavitel na základě svého vnitrostátního práva, tedy německého práva, závěť, což podle čl. 83 odst. 4 tohoto nařízení automaticky znamená volbu tohoto práva jako práva rozhodného pro dědění.

26. V každém případě usuzovat v rámci analýzy první podotázky druhé otázky na to, že soudy členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, u nichž bylo řízení zahájeno podle čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012, nemohou ověřit, zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, měl správně za to, že bylo zvoleno právo tohoto státu nebo je považováno za zvolené rozhodné právo pro dědění, by znamenalo, že nesoulad zmíněný v bodech 22 a 23 tohoto stanoviska je jen málo podstatný. Kromě toho skutečnost, že uvedené právo nebylo zvoleno na základě článku 22 tohoto nařízení, ale je považováno za zvolené rozhodné právo na základě čl. 83 odst. 4 nařízení, nemůže

[5] – Pro úplnost uvádím, že z nařízení č. 650/2012 plyne, že je s výjimkou několika ustanovení použitelných od dřívějších dat použitelné ode dne 17. srpna 2015 (článek 84, druhý pododstavec) a že je také použitelné na dědictví osob zemřelých dne 17. srpna 2015 nebo později (čl. 83 odst. 1). Pokud bychom na ně nahlíželi izolovaně, řešení obsažená v těchto ustanoveních, co se týče působnosti *rationae temporis* tohoto nařízení, by mohla k nezohlednění pořízení pro případ smrti učiněných před 17. srpnem 2015. S cílem zamezit takové situaci, unijní normotvůrce zavedl doplňující přechodná ustanovení v článku 83 tohoto nařízení. Článek 83 odst. 2 toho nařízení stanoví: „pokud zůstavitel zvolil přede dnem použitelnosti tohoto nařízení právo rozhodné pro dědění po něm 17. srpna 2015, je tato volba platná, vyhovuje-li podmínkám stanoveným v kapitole III nebo je-li platná podle pravidel mezinárodního práva soukromého, jež byla v době provedení volby v platnosti ve státě, kde měl zůstavitel obvyklý pobyt, nebo v kterémkoli ze států, jichž byl státním příslušníkem“. Dále článek 83 odst. 4 nařízení (EU) č. 650/2012 stanoví: „Bylo-li pořízení pro případ smrti učiněno před 17. srpnem 2015 a je-li v souladu s právem státu, které by si byl zůstavitel mohl zvolit v souladu s tímto nařízením, pak se toto právo považuje za zvolené rozhodné právo pro dědění.“ Jak již Soudní dvůr konstatoval, toto prvně uvedené ustanovení „má za cíl zachovat vůli zůstavitele, a aby tato volba byla platná, musí splňovat podmínky stanovené v uvedeném ustanovení“, zatímco druhé ustanovení „upravuje případy, kdy pořízení pro případ smrti takovou volbu neobsahuje“. Viz rozsudek ze dne 16. července 2020, E. E. (Soudní příslušnost a právo rozhodné pro dědictví) (C-80/19, EU:C:2020:569, bod 92).

vést k tomu, aby soudy členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, byly nuceny v důsledku rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti použít uvedené nařízení, i když dědění nespadá do působnosti *ratione temporis* tohoto nařízení [6].

27. Za uvedených podmínek je třeba pro poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu chápat první podotázku tak, že jí má být objasněno, zda soud členského státu, jehož příslušnost vzešla z prohlášení nepříslušnosti soudu, u kterého bylo řízení zahájeno dříve, může ověřit, zda posledně uvedený soud měl správně za to, že právo tohoto členského státu bylo zvoleno nebo je považováno za zvolené rozhodné právo pro dědění.

28. Je pravda, že takto přeformulovaná první podotázka, podle všeho předjímá odpověď na otázku třetí. Vyplývá z ní totiž, že čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012 je možné použít, pokud je právo členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, považováno za zvolené rozhodné právo na základě čl. 83 odst. 4 tohoto nařízení.

29. Jak nicméně zaprvé uvedly všechny zúčastněné strany, článek 6 písm. a) a článek 7 písm. a) nařízení č. 650/2012 se použijí na takovou situaci. Zadruhé za předpokladu, že by soudy členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, nemohly ověřovat, zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, měl správně za to, že právo tohoto členského státu bylo zvoleno nebo je považováno za zvolené rozhodné právo pro dědění (první podotázka), musí být otázka, zda tento soud může rozhodnout na základě čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012, je-li právo členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, považováno za zvolené rozhodné právo na základě čl. 83 odst. 4 nařízení, posouzena nikoli soudy členského státu, jejichž byl zůstavitel státním příslušníkem, ale soudem, u něhož bylo řízení zahájeno dříve. Pokud by tomu tak bylo, soudy tohoto členského státu by nemohly *a fortiori* odmítnout takový výklad předložený všemi zúčastněnými stranami s odůvodněním, že uvedená ustanovení nelze použít společně.

30. Připomínám, že v souladu se žádostí Soudního dvora se toto stanovisko omezí na analýzu druhé předběžné otázky. Nejdříve tedy uvedu postoje zúčastněných stran ohledně tří podmínek uvedených předkládajícím soudem (bod B) a následně provedu analýzu mechanismu čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012 pro zodpovězení této otázky (bod C).

B. Postoje zúčastněných stran

31. CR a italská vláda zastávají názor, že soud členského státu, jehož právo bylo zůstavitelem zvoleno nebo je považováno za zvolené rozhodné právo, nemůže ověřovat, zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, splnil při přijetí rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti podmínky uvedené ve třech podotázkách druhé otázky.

32. Španělská vláda tvrdí, že čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012 musí být vykládány v tom smyslu, že soud členského státu, jehož příslušnost vyplývá z prohlášení o nepříslušnosti, není oprávněn přezkoumávat dříve přijaté rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti. Podle názoru této vlády je však tento soud povinen zkoumat vlastní příslušnost a následně ověřit, zda bylo jeho vnitrostátní právo zvoleno zůstavitelem (první podotázka) a zda se soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil nepříslušným. Španělská vláda blíže neuvádí praktické dopady tohoto výkladu založeného především na společném výkladu článků 7 a 15 tohoto nařízení. Tato vláda

[6] – K přechodným ustanovením nařízení (EU) č. 650/2012, viz poznámka pod čarou 5.

tvrdí, že podle posledně uvedeného ustanovení soud členského státu, jemuž byla předložena dědická věc, k níž není příslušný podle uvedeného nařízení, prohlásí z vlastního podnětu svou nepříslušnost.

33. Kromě toho poukazuje španělská vláda na rozsudky ve věci Overseas Union Insurance a další[7] a ve věci Gasser[8] a připomíná, že v kontextu Bruselské úmluvy[9] Soudní dvůr rozhodl, že příslušnost soudu je určena zejména přímo pravidly obsaženými v této Úmluvě, která jsou společná pro oba soudy a která mohou být vykládána a aplikována se stejnou autoritou každým z nich.

34. Tato vláda také odkazuje na definici pojmu „rozhodnutí“, obsaženou v čl. 3 odst. 1 písm. g) nařízení 650/2012[10], a připomíná, že pouze na rozhodnutí, která spadají pod tuto definici, se vztahuje systém vzájemného uznávání zavedený tímto nařízením.

35. Komise tvrdí, že rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti přijaté na základě čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012 musí být závazné pro soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, z důvodu, že jedna ze stran podala žádost o prohlášení nepříslušnosti (druhá podotázka), a že bylo konstatováno, že soudy členského státu, jehož právo bylo zvoleno jako rozhodné, jsou vhodnější pro rozhodnutí o dědictví (třetí podotázka). Na podporu tohoto výkladu Komise odkazuje zejména na rozsudek ve věci Gothaer Allgemeine Versicherung a další[11], který lze na projednávanou věc podle jejího názoru použít.

36. Naopak může podle názoru Komise soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, ověřit platnost volby rozhodného práva podle článku 22 nařízení č. 650/2012 (třetí podotázka). Existuje totiž určitý rozpor mezi obecnou zásadou, podle níž soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, nemůže ověřovat rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti, a skutečností, že soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, je soudem, který musí určit rozhodné právo. Soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, musí mít tedy možnost ověřovat platnost volby práva ve prospěch práva místa soudu nikoliv z hlediska mezinárodní příslušnosti, ale z hlediska jejího kolizněprávního účinku. V projednávané věci totiž soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, rozhodl ohledně této příslušnosti na základě svého posouzení čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012, který v každém případě předpokládá volbu práva podle článku 22 tohoto nařízení.

C. K mechanismu stanovenému v čl. 6 písm. a) a v čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012

37. Jak je uvedeno v právní nauce[12], mechanismus stanovený v čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012 je založený na doktríně *forum non conveniens*, která se odráží i v dalších ustanoveních unijního mezinárodního práva soukromého, jako je článek 12 tohoto nařízení, článek 15 nařízení (ES) č. 2201/2003[13] a články 33 a 34 nařízení (EU) č. 1215/2012[14].

7 – Rozsudek ze dne 27. června 1991 (C-351/89, EU:C:1991:279, bod 23).

8 – Rozsudek ze dne 9. prosince 2003 (C-116/02, EU:C:2003:657, bod 48).

9 – Úmluva ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32), ve znění následujících úmluv o přistoupení nových členských států k této úmluvě (dále jen „Bruselská úmluva“).

10 – Podle znění čl. 3 odst. 1) písm. g), nařízení č. 650/2012.

11 – Rozsudek ze dne 15. listopadu 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

12 – Viz Marongiu Buonaiuti, F., „Article 6“, v Calvo Caravaca, A. L., Davì, A., Mansel, H. P., *The EU Succession Regulation. A Commentary*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, str. 165.

13 – Nařízení Rady ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. 2003, L 338, s. 1; Zvl. vyd. 19/01, s. 209).

14 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst 2012, L 351, s. 1).

38. Zvláštnosti tohoto mechanismu jej však odlišují od typických projevů doktríny *forum non conveniens*. Hlediska, která umožňují odpovědět na druhou předběžnou otázku, musí být tedy nalezena zejména v samotném nařízení č. 650/2012. Tato hlediska se týkají zaprvé povahy podmínek uvedených ve třech podotázkách, jimž podléhá rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti přijaté podle čl. 6 písm. a) tohoto nařízení, zadruhé kvalifikace tohoto rozhodnutí jakožto rozhodnutí, které podléhá mechanismu vzájemného uznávání zavedeného uvedeným nařízením, a zatřetí účinku, který má uvedené rozhodnutí na rozdělení příslušnosti mezi členské státy.

1. Povaha podmínek uvedených ve třech podotázkách

39. Článek 6 písm. a) nařízení č. 650/2012 se týká fakultativního rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti. I když jsou splněny podmínky ohledně volby práva členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, (první podotázka) a existence žádosti jedné ze stran o rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti (druhá podotázka), soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, není nikterak povinen se prohlásit nepříslušným ve prospěch soudů tohoto členského státu: tento soud tak *může* učinit, *pokud považuje* tyto soudy za vhodnější k rozhodnutí o dědění. Skutečnost, že přijetí (nebo nepřijetí) rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti podle čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012 spadá pod jeho posouzení, představuje jasný ukazatel toho, že toto rozhodnutí by nemělo podléhat kontrole soudů jiného členského státu, přinejmenším v rozsahu, v němž se uvedené rozhodnutí týká posouzení, že soudy tohoto členského státu jsou považovány za vhodnější k rozhodnutí o dědění (třetí podotázka).

40. Žádost o rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti podle čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012 (druhá podotázka) musí být navíc sepsána a předložena soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, podle pravidel *lex fori*. Tento soud může tedy rovněž snadno ověřit, zda mu taková žádost jednou ze stran řízení byla předložena a má účinky, které soudu umožňují prohlásit se nepříslušným.

41. Třebaže španělská vláda uznává, že podmínky uvedené ve druhé a třetí podotázce druhé předběžné otázky nemusejí být ověřeny soudem, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, zastává nicméně názor, že ze společného výkladu článků 7 a 15 nařízení č. 650/2012 vyplývá, že soud členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, je povinen ověřit svoji příslušnost, a tedy otázku, zda bylo zůstavitelem zvoleno vnitrostátní právo soudu a zda se soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil nepříslušným (první podotázka). Tento argument podle všeho spočívá na takovém výkladu těchto ustanovení, podle něhož hlediska, na která se znění prvně uvedeného ustanovení vztahuje, musí být ověřeny soudem členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem [15].

42. Ačkoli předkládající soud žádá prostřednictvím druhé otázky Soudní dvůr o výklad čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012, podmínky, na které tento soud míří svými třemi podotázkami, jsou stanoveny v prvně uvedeném ustanovení. Tyto podmínky upravují příslušnost soudů uvedených v článcích 4 a 10 nařízení, příp. přesněji řečeno určují, zda tyto soudy mohou prohlásit svou nepříslušnost, kterou jsou, kromě případů výslovně stanovených v uvedeném nařízení, povinny vykonávat.

[15] – Prvky týkající se určení, zda si zůstavitel zvolil své vnitrostátní právo a zda se soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve na základě obvyklého bydliště zůstavitele, prohlásil nepříslušným, se zjevně odráží ve znění článku 7 nařízení č. 650/2012, podle něhož se toto ustanovení týká „soudů členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil podle článku 22“, které jsou příslušné za podmínky, „že soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil ve stejné věci na základě článku 6 svou nepříslušnost“.

43. Naopak podmínky, které zmiňuje tento soud ve svých třech podotázkách, jsou jen nepřímo obsaženy v čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012, jelikož tento článek se použije „pokud soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil ve stejné věci na základě článku 6 svou nepříslušnost“. Je pravda, že první část článku 7 tohoto nařízení odkazuje na „soudy členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil podle článku 22“. Podmínka vztahující se k volbě práva tohoto členského státu je však již obsažena v článku 6 uvedeného nařízení[16]. Předmětem samotného odkazu v článku 7 je určení soudů, na něž se toto ustanovení vztahuje.

44. Ověření učiněné těmito soudy podle článku 15 nařízení č. 650/2012 se musí tedy týkat otázky, zda existuje rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti, které bylo přijato na základě čl. 6 písm. a) tohoto nařízení. Naproti tomu dodržení podmínek uvedených předkládajícím soudem ve třech podotázkách druhé otázky musí být ověřeno soudem příslušným podle článku 4 nebo 10 uvedeného nařízení. Tímto tento soud prakticky ověří, zda existují podmínky pro jeho příslušnost. Jak vyplývá z rozsudků ve věcech Overseas Union Insurance a další[17] a Gasser[18], na které odkazuje španělská vláda, soud, u kterého bylo řízení zahájeno později, není v žádném případě vhodnější než soud, u kterého bylo řízení zahájeno dříve, vyjádřit se k příslušnosti posledně uvedeného soudu.

45. Tuto úvahu nezpochybňuje argument, kterým Komise podle všeho poukazuje na dvojí povahu podmínky vztahující se k volbě práva členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem. Tento argument vychází zřejmě z výkladu, podle kterého soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, zkoumá volbu práva rozhodného pro řízení o dědictví pouze pro účely pravidel příslušnosti, takže zkoumání této volby pro účely kolizních norem přísluší soudu, u něhož bylo řízení zahájeno později.

46. Nejsou dány žádné důvody k domněnce, že nařízení č. 650/2012 rozlišuje mezi volbou rozhodného práva platnou pro účely pravidel pro určení příslušnosti a volbou platnou pro účely kolizních norem. Stále se jedná o volbu učiněnou (nebo která se považuje za učiněnou) na základě týchž ustanovení tohoto nařízení, a jak bylo uvedeno v právní nauce, existence volby platného práva konstatovaná soudem, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, nepodléhá přezkumu ze strany soudů členského státu, jehož právo bylo zvoleno, které jsou příslušné na základě čl. 7 písm. a) téhož nařízení[19]. Kromě toho rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti ve prospěch těchto soudů umožňuje zachovat souběh mezi *forum* a *ius*.

2. Rozhodnutí o prohlášení o nepříslušnosti jako rozhodnutí podléhající mechanismu uznávání

47. Jak poznamenává Komise, z rozsudku ve věci Gothaer Allgemeine Versicherung a další[20] plyne, že co se týče nařízení (ES) č. 44/2001[21], které nahradilo Bruselskou úmluvu, rozhodnutí, kterým se soud členského státu prohlásil nepříslušným na základě smluvního ustanovení

16 – „Pokud právo, které si zůstavitel dle článku 22 zvolil, aby se jím řídilo jeho dědictví, je právem členského státu […]“

17 – Rozsudek ze dne 27. června 1991 (C-351/89, EU:C:1991:279, bod 23).

18 – Rozsudek ze dne 9. prosince 2003 (C-116/02, EU:C:2003:657, bod 48).

19 – Viz Bonomi, A., „Article 6“, v Bonomi, A., Wautelet, P., *Le droit européen des successions. Commentaire du règlement (UE) no 650/2012, du 4 juillet 2012*, Bruylant, Bruxelles, 2016, str. 219. V tomto smyslu viz rovněž, F. Marongiu Buonaiuti, „Article 7“, v Calvo Caravaca, A. L., Davì, A., Mansel, H. P., *The EU Succession Regulation. A Commentary*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, s. 174.

20 – Rozsudek ze dne 15. listopadu 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

21 – Nařízení Rady ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

o založení příslušnosti, je rozhodnutím, které podléhá mechanismu uznávání, který byl zaveden tímto nařízením, a je závazné pro soudy ostatních členských států, co se týče konstatování platnosti této doložky.

48. Vzhledem k tomu, že ustanovení Bruselské úmluvy, na která Soudní dvůr v uvedeném rozsudku Gothaer Allgemeine Versicherung a další odkazuje, aby dospěl k takovému závěru, se nijak podstatně neliší od ustanovení nařízení č. 650/2012, domnívám se, že poznatky vzešlé z rozsudku ve věci Gothaer Allgemeine Versicherung a další [22] lze použít na toto nařízení.

49. V důsledku toho je rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti *mutatis mutandis* závazné pro soudy ostatních členských států, co se týče zjištění, že při přijetí tohoto rozhodnutí byly splněny podmínky stanovené v čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012, pokud byly tímto soudem ověřovány [23].

50. Podmínky stanovené v čl. 6 písm. a) nařízení (EU) č. 650/2012 představují totiž podmínky příslušnosti v širokém slova smyslu, které konkrétně určují, zda se soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, může prohlásit nepříslušným [24]. Kromě toho rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti podléhá mechanismu uznávání, který byl zaveden nařízením č. 650/2012. Navíc dodržení zásady vzájemné důvěry při výkonu spravedlnosti v členských státech, která je základem při uplatňování ustanovení tohoto nařízení o uznávání a výkonu rozhodnutí [25], umožňuje neuznat uvedené rozhodnutí pouze v případech stanovených tímto nařízením. Při sledování této logiky nesmí být rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti přijaté v jednom členském státě podle článku 41 uvedeného nařízení přezkoumáváno ve věci samé. Vyloučení přezkumu ve věci samé se obvykle vztahuje na aplikaci harmonizovaných pravidel pro určení příslušnosti soudem [26]. Navíc neumožňuje článek 40 téhož nařízení, který stanoví důvody pro neuznání rozhodnutí, soudu jiného členského státu neuznat rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti pouze z toho důvodu, že se domnívá, že v tomto rozhodnutí bylo právo Unie použito chybně [27].

51. Toto řešení je vysvětleno mimo jiné skutečností, že rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti přijaté podle čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012 může podléhat kontrole podle právního řádu členského státu soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve. Tato kontrola se může vztahovat také na ověření podmínek uvedených ve třech podotázkách druhé otázky. Kromě toho mohou soudy tohoto právního řádu s cílem zajistit jednotný výklad pravidel tohoto nařízení v rámci Unie využít mechanismu řízení o předběžné otázce zavedeného článkem 267 TFUE.

52. Při dodržení zásady vzájemné důvěry při výkonu spravedlnosti v členských státech nemůže tedy soud jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno později podle čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012, nahrazovat soudy, které zajišťují soudní přezkum v rámci právního řádu členského

22 – Rozsudek ze dne 15. listopadu 2012 (C-456/11, EU:C:2012:719).

23 – Soudní dvůr totiž v rozsudku ze dne 15 listopadu 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung a další (C-456/11, EU:C:2012:719, bod 41) rozhodl, že rozhodnutím, jímž soud členského státu vzhledem k platnosti smluvního ustanovení o založení příslušnosti odmítl na jeho základě svou příslušnost, jsou tak soudy ostatních členských států vázány jak v případě rozhodnutí o nepříslušnosti tohoto soudu obsaženého ve výroku jeho rozhodnutí, tak v případě zjištění ohledně platnosti tohoto ustanovení obsažených v odůvodnění tohoto rozhodnutí, jež je nezbytnou oporou této výrokové části. Vyvozuji z toho, že soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, musí ve výroku svého rozhodnutí nebo v jeho odůvodnění uvést, že podmínky uvedené ve třech podotázkách druhé předběžné otázky byly ověřeny během přijetí rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti, aby soud, u něhož bylo zahájeno řízení později, mohl na základě tohoto výroku a/nebo tohoto odůvodnění zjistit existenci rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti, přijatého na základě čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012, které je pro tento soud závazné co se týče těchto tří podmínek, aniž může zpochybňovat opodstatněnost ověření provedených soudem, u něhož bylo řízení zahájeno dříve.

24 – Viz bod 42 tohoto stanoviska.

25 – Rozsudek ze dne 23. května 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444, bod 52).

26 – Viz obdobně rozsudek ze dne 15. listopadu 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung a další (C-456/11, EU:C:2012:719, bod 37).

27 – Viz rovněž obdobně rozsudek ze dne 11. května 2000, Renault (C-38/98, EU:C:2000:225, bod 33).

státu soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve. Z výše uvedeného vyplývá, že soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, nemůže ověřovat podmínky uvedené ve třech podotázkách druhé předběžné otázky, pokud byly ověřeny soudem, u něhož bylo řízení zahájeno dříve.

3. Účinek vyvolaný rozhodnutím o prohlášení nepříslušnosti podle čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012

53. Článek 22 odst. 1 nařízení č. 650/2012 umožňuje každé osobě zvolit si za právo, jímž se řídí její dědictví jako celek, právo státu, jehož je státním příslušníkem. Článek 83 odst. 4 tohoto nařízení stanoví, že toto právo se považuje za zvolené rozhodné právo pro dědění. Soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve podle článku 4 nebo článku 10 uvedeného nařízení, může odmítnout svou příslušnost pouze ve prospěch soudů *členského státu*, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem. Pokud bylo jako právo rozhodné pro dědění zvoleno právo třetího státu (nebo je považováno za zvolené), soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, nemůže odmítnout svou příslušnost ve prospěch soudů tohoto třetího státu.

54. V právní nauce bylo k vysvětlení tohoto řešení uvedeno několik možných důvodů, i když žádný z nich není zcela přesvědčivý [28]. Další důvod by mohl spočívat v účinku vyvolaném rozhodnutím o prohlášení nepříslušnosti, který vede k tomu, že se soudy členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, stanou automaticky příslušnými. Soudy třetího státu, které neaplikují nařízení č. 650/2012, nesmějí být přitom podle čl. 7 písm. a) tohoto nařízení nuceny vykonávat příslušnost, kterou soud členského státu odmítl. Kromě toho se na tyto soudy nevztahuje vzájemná důvěra mezi členskými státy, na níž je založeno uvedené nařízení.

55. Vůle normotvůrce zdůraznit účinek, který vyvolává rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti, je potvrzena analýzou přípravných prací k nařízení č. 650/2012.

56. Návrh nařízení [29] totiž v čl. 5 odst. 1 uváděl, že „pokud zůstavitel pro řízení o svém dědictví zvolil právní předpisy členského státu […], může soud, jemuž byla věc předložena podle článku 4 na žádost jedné strany a pokud se domnívá, že je vhodnější, aby o dědictví rozhodovaly soudy členského státu, jehož právní předpisy byly zvoleny, řízení přerušit a vyzvat strany, aby se obrátily na soud tohoto členského státu“. Tentýž článek stanovil, že soud, který zahájil řízení dříve, je i nadále příslušný, pokud soudům členského státu, jehož právo bylo zvoleno, nebyla věc předložena ve lhůtě stanovené prvně uvedeným soudem [30], a pokud se soudy členského státu, jehož právo bylo zvoleno, neprohlásily příslušnými v maximální lhůtě osmi týdnů ode dne, kdy jim byla věc předložena [31].

57. Přenesení příslušnosti na soudy členského státu, jehož právo zůstavitel zvolil, nenastávalo tedy automaticky [32], ale pouze pokud tyto soudy tuto příslušnost v dědické věci přijaly. Jak bylo uvedeno v právní nauce, toto řešení, aniž ponechává bez povšimnutí rozdíly mezi nimi [33], odpovídá řešení obsaženému v článku 15 nařízení č. 2201/2003.

28 – Viz Bonomi, A., *op. cit.*, str. 214.

29 – Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení [COM(2009) 154 final] (dále jen „návrh nařízení“).

30 – Článek 5 odst. 2 návrhu nařízení.

31 – Článek 5 odst. 3 návrhu nařízení.

32 – Což mimo jiné potvrdila Komise, když podotkla, že „pokud zůstavitel jako rozhodné zvolil právo jiného členského státu, postoupení věci vhodnějšímu soudu by nemělo být automatickým“. Viz návrh nařízení, str. 5.

33 – Viz Lein, E., „A Further Step Towards a European Code of Private International Law: The Commission Proposal for a Regulation on Succession”, *Yearbook of Private International Law*, 2009, vol. XI, str. 119 a 120.

58. Na základě postoje Parlamentu v prvním čtení[34] získalo řešení zvolené v článku 5 návrhu nařízení svoji konečnou formulaci, která je obsažena v čl. 6 písm. a) a v čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012. Provedená změna potvrzuje vůli unijního normotvůrce nepřijmout řešení, které by umožnilo soudům členského státu, jehož právo bylo zvoleno, odmítnout svou příslušnost.

59. Domnívat se v této souvislosti, že soudy členského státu, jehož právo bylo zvoleno nebo je považováno za zvolené rozhodné právo pro dědění, mohou ověřovat, zda podmínky stanovené v čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012 byly v době přijetí rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti splněny, by mohlo prakticky znamenat, že těmto soudům bude přiznána možnost odmítnout příslušnost vyplývající z tohoto rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti, a oslabit tak mechanismus čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) tohoto nařízení.

60. Soud, který rozhodl o své nepříslušnosti podle čl. 6 písm. a) nařízení č. 650/2012, by se nestal automaticky znovu příslušným, což by mohlo vést k situaci odepření spravedlnosti[35]. Výklad, podle kterého nemohou soudy členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, ověřovat, zda byly splněny podmínky uvedené ve třech podotázkách, umožňuje tedy vyhnout se riziku vzniku negativního kompetenčního konfliktu, který by mohl nastat, kdyby soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, odmítl svou příslušnost, a soud členského státu, jehož byl zůstavitel státním příslušníkem, konstatoval, že nejsou splněny podmínky stanovené v čl. 6 písm. a) nařízení.

61. S ohledem zaprvé na povahu podmínek uvedených ve třech podotázkách, které určují, zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, může odmítnout příslušnost, kterou je zásadně povinen vykonávat[36], zadruhé na kvalifikaci rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti, jakožto rozhodnutí podléhající mechanismu uznávání rozhodnutí, který zavedlo nařízení č. 650/2012[37], jakož i zatřetí na vůli zajistit, aby toto rozhodnutí vyvolávalo účinky sledované unijním normotvůrcem[38], navrhuji odpovědět na druhou předběžnou otázku tak, že článek 6 písm. a) a článek 7 písm. a) tohoto nařízení musí být vykládány v tom smyslu, že soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z rozhodnutí soudu, u kterého bylo řízení zahájeno dříve, o odmítnutí své příslušnosti, není oprávněn ověřovat, zaprvé zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, měl správně za to, že právo tohoto členského státu bylo zvoleno nebo je považováno za zvolené pro řízení o dědictví, zadruhé zda některá ze stran řízení předložila soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, žádost ve smyslu čl. 6 písm. a) uvedeného nařízení a zatřetí zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, měl správně za to, že soudy uvedeného členského státu jsou vhodnější k rozhodnutí o dědění, pokud byly tyto tři podmínky ověřeny soudem, u něhož bylo řízení zahájeno dříve.

[34] – Postoj Evropského parlamentu přijatý v rámci prvního čtení dne 13. března 2012, EP-PE_TC1-COD(2009) 157.

[35] – V některých případech se sice dá takové situaci teoreticky vyhnout použitím článku 11 nařízení č. 650/2012, který stanoví *forum necessitatis*. Nicméně toto ustanovení stanoví podmínky, které mohou vyloučit jeho použití, pokud se soudy dvou členských států již považovaly za nepříslušné pro rozhodování o dědictví.

[36] – Viz body 42 až 44 tohoto stanoviska.

[37] – Viz bod 52 tohoto stanoviska.

[38] – Viz bod 54 tohoto stanoviska.

V. Závěry

62. Ve světle výše uvedených úvah navrhuji Soudnímu dvoru, aby odpověděl na druhou předběžnou otázku, položenou Oberlandesgericht Köln (Vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem, Německo) následovně:

„Článek 6 písm. a) a článek 7 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení musí být vykládány v tom smyslu, že soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z rozhodnutí soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, o odmítnutí své příslušnosti, není oprávněn ověřovat, zaprvé zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, měl správně za to, že právo tohoto členského státu bylo zvoleno nebo je považováno za zvolené pro řízení o dědictví, zadruhé zda některá ze stran řízení předložila soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, žádost ve smyslu čl. 6 písm. a) tohoto nařízení a zatřetí zda soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, měl správně za to, že soudy uvedeného členského státu jsou vhodnější k rozhodnutí o dědění, pokud byly tyto tři podmínky ověřeny soudem, u něhož bylo řízení zahájeno dříve.“